

Jiří Pelák

Zásada přednosti obsahu nad formou v judikatuře

Osnova

- Význam judikatury
- Princip přednosti obsahu nad formou
- Vybrané případy

Judikatura vyšších soudů

- Nemá formální závaznost precedentu
- Nižší soudy se mohou odchýlit
- Ustálenost a platnost je odvislá od vývoje společenských a ústavněprávních podmínek
- Normativní síla
 - ÚS/NS: Bezdůvodné opomenutí judikatury je znakem jurisdikční libovůle
- Kasační stížnost
 - závazné právní posouzení
- Síla argumentu

Sjednocenost judikatury NSS

- Málo stupňů
- Správní orgány se cítí být vázány
- Nástroje:
 - Povinnost rozhodovat v souladu s judikaturou senátů NSS (§17 odst. 1)
 - Rozšířený senát
 - Zásadní usnesení
 - Stanoviska

Forma a obsah (podstata)

- Forma
 - jak je transakce prezentována
 - jak se jeví „na první pohled“
 - jak je právně uchopena či pojmenována
- Podstata = porozumění transakci
 - jaké má transakce skutečné důsledky
 - jaké jsou ekonomické efekty transakce

Přednost obsahu před formou

- Zákon o účetnictví (§7/2)
 - Zobrazení je věrné, jestliže obsah položek účetní závěrky odpovídá **skutečnému stavu**, který je přitom zobrazen v souladu s účetními metodami
- Daňový řád (§8/3)
 - Správce daně vychází ze **skutečného obsahu** právního jednání nebo jiné skutečnosti rozhodné pro správu daní
- ZSDP (§2/7)
 - ... pokud je zastřený stavem formálně právním a liší se od něho
- NOZ (§ 555/1,2)
 - Právní jednání se posuzuje podle svého obsahu.
 - Má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy.

Ilustrace hledání podstaty

- Subjektivní pojetí vs. objektivní pojetí podstaty
- Dar spolku podporujícímu školu (1 Afs 11/2010)

- Obec si najala radar na měření rychlosti
 - Nájemné: vybrané pokuty – 200 000 Kč

Příklady

- Vzájemné obdarování
- Leasing
- Zpětná koupě
- Zákaznické programy
- Vyvolané investice
- Smlouvy o zhotovení
- Přeměny obch. společností
- Zkušební provoz, předčasné užívání, nelegální provoz

19 Ca 24/95 „tenisové haly“

- Smlouva o dílo na dodávku tenisových hal
- Generální dodavatel
 - Subdávatelem vyplaceno 600 tis. Kč
 - Od odběratele přijato cca 900 tis. Kč.
- Polovina uvedené platby zaúčtována do nákladů
- Příjem zaúčtován do výnosů

- Nejednalo se o dílčí plnění

2 Afs 36/2006 „Leonardth“

- Smlouva o dílo na opravu plnicího stroje
- Generální dodavatel
- 1999: vystavena faktura objednateli 900 000 Kč
- 1999: DPP (a náklad) na subdodávky
- 2000: dokončení opravy subdávatelem
- 2000: předávací protokol

- Pouze 2 možnosti: buď dokončena nebo ne
- NSS: v podstatě dokončeno v r. 1999

- Faktura není důležitá!

5 Afs 49/2011

- Akce 2005 a 2006
- 2005: vystaveny faktury na cca 5 mil. Kč, část z nich zaúčtována na VPO.
- FÚ přesunul výnosy do 2005
- Výsledek: zisk 2005: 4,6 mil. Kč, ztráta 2006: 2 mil. Kč.

- Je nutná analýza „vnitřní struktury plnění“

Děkuji za pozornost